
Utfärdad: [dd.mm.åååå]	Träder i kraft: 01.09.2023	Giltighetstid: tills vidare
---------------------------	-------------------------------	--------------------------------

---

Rättsgrund
Lotsningslagen (561/2023) 31 § 2 mom., 32 § 3 mom., 36 § 4 mom., 37 § 6 mom.

Påföljderna för verksamhet som strider mot föreskriften anges i
lotsningslagen (561/2023) 66 § 2 mom., 67 § 1 mom.

EU-lagstiftning som ska verkställas:

Ändringsuppgifter:

Lotsningslagen 940/2003 har upphävts genom den nya lotsningslagen 561/2023 från och med den 1 september 2023. Därmed upphävs Transport- och kommunikationsverkets föreskrift TRAFICOM/113784/03.04.01.00/2021 Lotsexamina, provlotsning och ansökningsförfaranden för lotsbrev som utfärdats med stöd av den upphävda lagen.

Lotsningsbolagets verksamhetsätt samt innehållet i lotsningscertifikatet och förfarandena för att ansöka om detta

Innehåll

1	Tillämpningsområde.....	2
2	Syfte	2
3	Definitioner.....	2
4	Lotsningsbolagets utbildningssystem.....	2
4.1	Elevperiod för lots.....	3
4.2	Kontinuerlig utveckling av lotsens kompetens.....	5
4.3	Godkännandeförfaranden för utbildningssystemet	6
5	Lotsexamen	7
5.1	Den skriftliga delen av lotsexamen.....	7
5.1.1	Teoriprov	7
5.1.2	Prov i farledskännedom	7
5.1.3	Bedömning av prov i farledskännedom samt godkännande eller underkännande och omtagning av prov.....	8
5.2	Den praktiska delen av lotsexamen.....	8
5.2.1	Kompetenskrav	8
5.2.2	Examenskörning	9
5.2.3	Prov som avläggs i fartygssimulator	10
5.2.4	Godkännande och underkännande av den praktiska delen	11
6	Lotsningscertifikat	11
6.1	Ansökan om det första lotsningscertifikatet.....	11
6.2	Att lägga till områden i lotsningscertifikat	11
6.3	Förnyelse av lotsningscertifikat.....	11

7 Ikraftträdande.....12

Bilagor

Bilaga 1 Ansökningsblankett för lotsningscertifikat

Bilaga 2 Bedömningsblankett för lotsexamens praktiska del

Bilaga 3 Ändamålsenliga farleder

1 Tillämpningsområde

Denna föreskrift tillämpas på det av Transport- och kommunikationsverket godkända utbildningssystem för lotsbolag som förutsätts i 6 kap. i lotsningslagen (561/2023) samt på den lotsexamen som förutsätts i lotsningscertifikatet.

2 Syfte

Genom denna föreskrift meddelas mer detaljerade föreskrifter om förfarandena vid ansökan om lotsningscertifikat samt om de intyg som behövs för detta. Genom föreskriften meddelas dessutom närmare föreskrifter om de delområden som ingår i lotsbolagets utbildningssystem och om förfarandet för godkännande av utbildningssystemet. Genom föreskriften preciseras dessutom innehållet i den skriftliga och praktiska delen av lotsexamen, bedömningsförfarandena, provarrangemangen samt ges närmare föreskrifter om förutsättningarna för godkännande och underkännande av prov. Syftet med denna föreskrift är att ge Transport- och kommunikationsverket och examinatorer av lotsexamina färdigheter att behandla sökandena på ett enhetligt och jämlikt sätt samt att förtydliga ansökningsförfarandena.

3 Definitioner

I denna föreskrift avses med

- 1) *utbildningslots* lotsar för lotsbolag som är verksamma som utbildare för lotselever under elevperioden i lotsbolagets utbildningssystem,
- 2) *lotsningsområde* ett sådant geografiskt område som definieras i lotsningsbolagets drifthandbok, och för vilket det är möjligt att ansöka om ett lotsningscertifikat som omfattar hela området, och
- 3) *lotselev* en person som har avlagt teoriprovet i lotsexamen och som avlägger en elevperiod i lotsningsbolagets utbildningssystem.

Därtill tillämpas definitionerna i 2 § i lotsningslagen i denna föreskrift.

4 Lotsningsbolagets utbildningssystem

Lotsningsbolaget ska upprätta och förvalta ett utbildningssystem för lotsningsbolaget där innehållet i elevperioden för nya lotsar och utbildningen för kontinuerlig utveckling av lotsens kompetens fastställs.

Utbildningssystemet ska beskriva syftet med och målen för den utbildning som hänförs till den kompetens som krävs i lotsuppgiften samt till fördjupningen och upprätthållandet av den. Utbildningssystemet ska beskriva utbildningens delområden, de författningsbaserade kraven och tidsfristerna för deltagande i utbildningen samt en plan för avläggandet av elevperiodens olika delområden och för tidtabellen.

Utbildningssystemet ska beskriva de pedagogiska verksamhetsprinciperna samt utbildningsformerna. Som en del av systemet ska lotsningsbolaget skapa ett förfarande för att följa utvecklingen av kompetensen för den som utbildas. Varje person som avlägger en elevperiod i utbildningssystemet ska ha en utsedd ansvarsperson som har till uppgift att fungera som stöd för elevens lärande. Lotsningsbolaget ska se till att varje elev som avlägger en elevperiod bekantar sig med utbildningen för nya lotsar och dess arrangemang, får handledning och respons under elevperioden samt att elevens framsteg i studierna och lärandet följs upp aktivt.

Utbildningssystemet ska utvecklas kontinuerligt, och det ska säkerställas att utbildningen motsvarar gällande regleringar och myndighetsföreskrifter. I utbildningssystemet ska ett responsförfarande skapas som stöder utvecklingen av utbildningssystemet. Utbildningssystemet ska uppdateras minst vart tredje år och godkännas av Transport- och kommunikationsverket.

4.1 Elevperiod för lots

Bestämmelser om minimiinnehållet i elevperioden för lots finns i 33 § i lotsningslagen. En elevperiod för lots ska omfatta åtminstone följande delområden:

- 1) introduktionsutbildning i verksamhet som lots och de ansvar och skyldigheter samt den lagstiftning som hänför sig till uppgiften,

Efter att ha avlagt detta avsnitt känner personen till den nationella och internationella lagstiftningen samt myndighetsanvisningarna i anslutning till lotsningsverksamhet och kan agera ansvarsfullt och yrkeskunnigt i den uppgift som lotsningscertifikatet berättigar till.

Utbildningen ska innehålla kännedom om författningar samt kännedom om det ansvar och de skyldigheter som skötseln av myndighetsuppgiften förutsätter. Den som avlagt utbildningen känner sitt ansvar och sin skyldighet att å ena sidan trygga sjösäkerheten och å andra sidan skydda intressena för individerna, samhället och miljön i kuststaten.

Mer detaljerat innehåll i lagar, förordningar och föreskrifter inklusive betydelser och syften ska beskrivas i kursmaterialet och annat undervisningsmaterial i detta avsnitt.

- 2) inskolning i lotsningsområdets farleder,

Efter detta avsnitt behärskar lotseleven farlederna inom sitt lotsningsområde och känner till innehållet i lotsningsbolagets lotsningsplaner för sitt område samt förfarandena för att tryggt använda dessa planer samt anpassa och tillämpa dem för eget bruk och i enskilda situationer. Behärskan av innehållet i denna del mäts i synnerhet i provet i farledskännedom i lotsexamen.

Elevperioden ska omfatta lotselevens övningsresor på handelssjöfartens farleder i området enligt följande:

tio resor i vardera riktningen av farleden på varje sådan farled i området där det under granskningsperioden för de fem senaste kalenderåren årligen genomförs i genomsnitt minst 40 lotsningar eller minst 60 lotsningar årligen under de två senaste kalenderåren och dessutom minst tre lotsningar i vardera riktningen av farleden på alla VTS-farleder i området. Högst en tredjedel av de resor som krävs ovan kan ersättas med övning i fartygssimulator på farleden i fråga. På sådana farleder där det under de senaste fem kalenderåren i genomsnitt genomförs färre än tio lotsningar per år eller

under samma granskningsperiod kalenderår med färre än fem lotsningar, kan en tredjedel av de övningsresor som krävs göras i fartygssimulator.

3) inskolning i manövrering av olika typers fartyg som trafikerar lotsningsområdet,

Under elevperioden ska lotseleven skaffa sig kännedom om åtminstone alla fartygstyper och fartygsstorlekar som normalt trafikerar lotsningsområdet. Dessutom ska det säkerställas att lotseleven åtminstone med hjälp av simulatorövning har bekantat sig med alla vanliga fartygstyper och deras manövrering.

4) manövrering av fartyg under varierande förhållanden och i störningssituationer,

I innehållet i detta avsnitt fokuserar man på att lära sig och tillägna sig syftet med högklassig kompetens i manövrering inom lotsningsverksamhet som en del av en säker och effektiv lotsningsverksamhet, som kännetecknas av hög yrkesskicklighet samt som beaktar både andra aktörer och miljön. Till manövreringskompetensen för lotsen som utbildas hör lotsningsplanering för farleden och dess särdrag, förberedelser för lotsningsuppgiften samt förmåga till högklassigt samarbete på kommandobryggan. Utbildningslotsen och lotseleven ska tillsammans gå genom de ovan nämnda frågorna.

Som en del av fartygsmanövreringen i olika förhållanden ska lotseleven också skaffa sig kännedom om ankring av fartyg. Ankringsutbildningen ska omfatta minst den teoretiska delen som behandlar frågan, där man går igenom olika ankringsoperationer både i samband med fartygets normala drift och vid störnings- och nödsituationer av olika grad. Uppmärksamhet ska ägnas åt de särskilda faktorer som hänför sig till ankringen i farleds- och skärgårdsmiljö samt åt hur förhållandena där påverkar ankringen. Som en del av utbildningen ska det finnas simulatorövning som stöder ovan nämnda omständigheter i olika ankringssituationer.

5) manövrering av fartyg i isförhållanden,

Efter att ha avlagt detta avsnitt känner lotseleven till de typiska vinterförhållandena inom det egna lotsningsområdet och de till dessa hörande verksamhetsätten och förfarandena för lotsningen. Lotseleven förstår på vilket sätt lotsningsverksamheten under vinterförhållanden skiljer sig från perioden med öppet vatten. Lotseleven behärskar de förfaranden inklusive möjligheter och begränsningar som hänför sig till manövrering av fartyg på farleder och i hamnar i isförhållanden samt förstår de begränsningar som hänför sig till fartygets isklass. Lotseleven behärskar förfarandena som hänför sig till lotsembarkering och lotsdebarkering i isförhållanden och kan uttrycka dem för fartygets personal eller andra aktörer som är relaterade till operationen. Lotseleven kan agera på ett smidigt sätt med isbrytare.

6) utbildning i användning av olika navigationsinstrument,

En lotselev som har avlagt detta avsnitt behärskar funktionerna i de verktyg som lotsningsbolaget använder som stöd för lotsningsverksamheten och kan effektivt använda dem som hjälpmedel för säker lotsning.

Eleven känner till de olika huvudnavigeringssystem som används på fartyg som trafikerar lotsningsområdet.

Eleven behärskar farledsnavigeringen optiskt och med hjälp av radar. Efter detta avsnitt har eleven tillräcklig erfarenhet av optisk navigering och radarnavigering i lotsområdets farleder. Optisk navigering och radarnavigering mäts i ett fartygssimulatorprov i lotsexamens praktiska del.

7) utbildning i samarbete med bogserbåtar,

Efter att ha avlagt detta avsnitt känner lotseleven till de bogserbåtstyper som används inom lotsningsområdet samt de gränser för och begränsningar i förhållandena som hänför sig till användningen av bogserbåtar. Lotseleven behärskar användningen av bogserbåtar för att hjälpa fartyg att lägga till vid kaj och kan kommunicera smidigt med bogserbåtspersonalen.

8) utbildning i eskortbogsering, om lotsen är verksam inom ett sådant område där det trafikerar fartyg som under normala förhållanden eskortbogseras till eller från hamnen,

Detta avsnitt ska avläggas i de lotsningsområden där stora torrlast- eller tankfartyg trafikerar. En elev som avlagt avsnittet känner till principerna och verksamhetssätten för eskortbogsering. Eleven förstår hur en eskortbogserare kan hjälpa ett fartyg med farledsnavigering och känner till begränsningarna som hänför sig till verksamheten i sitt lotsningsområde. Eleven behärskar kommunikationen med eskortbogseraren under eskortbogsering.

9) kommunikationsfärdigheter,

Efter att ha avlagt detta avsnitt behärskar lotseleven principerna för säker och tydlig kommunikation som sker ombord på och från fartyget som bogseras. Avsnittet ska innehålla utbildning i kommunikation med bryggpersonalen samt utbildning i kommunikation utåt från fartyget med olika farledsanvändare och andra aktörer som har anknytning till användningen av farleden. En lotselev som avlagt avsnittet behärskar de standarduttryck som används inom sjöfarten och använder dem effektivt för informationsutbyte inom och utanför fartyget för att säkerställa en säker lotsning av fartyg.

I detta avsnitt ska lotseleven som en del av säkerheten inom sjöfarten och lotsningsverksamheten dessutom tillägna sig betydelsen av de myndigheter som är relaterade till lotsningsverksamheten.

10) lotsningsbolagets räddningskurs.

Efter att ha avlagt denna del behärskar lotseleven den korrekta användningen av de personliga säkerhetsanordningar som används i samband med lotsningsverksamheten. Dessutom behärskar eleven verksamheten i man överbord-situationer vid lotsembarkering och lotsdebarkering samt åtgärder för att klara sig i kallt vatten i anslutning till detta. I avsnittet övar eleven på att använda räddningsdräkt och räddningsflotte samt helikoptervinschning.

4.2 Kontinuerlig utveckling av lotsens kompetens

Enligt § 34 i lotsningslagen ska utbildningen för kontinuerlig kompetensutveckling omfatta åtminstone följande delområden:

1) webbaserat teoriproov om lagstiftningen i enlighet med bestämmelserna i denna lag,

Ett webbaserat teoriproov ska avläggas som en del av den kontinuerliga utvecklingen av kompetensen minst vart femte år.

2) minst 50 lotsningar eller lämpligt antal övningar i fartygssimulator per år i de farleder som certifikatet gäller,

Det mer detaljerade innehållet i simulatorövningarna ska beskrivas i lotsningsbolagets utbildningssystem. Övningarnas omfattning ska vara sådan att den tillsammans med

lotsningsresorna motsvarar den erfarenhet lotsen får under minst 50 årliga lotsningsresor. Lotsningsresorna och eventuella simulatorövningar samt annan eventuell övning ska omfatta resor i alla VTS-farleder i lotsningsområdet.

3) lotsning i en av certifikatets farleder med bedömning av examinator för lotsexamen,

Lotsningsresan som bedöms ska innehålla en inledande diskussion innan den inleds och en slutdiskussion efter resan. Lotsningsresan som bedöms ska avläggas genom att i tillämpliga delar använda bedömningsblanketten för den praktiska delen av lotsexamen.

4) manövrering av fartyg i isförhållanden,

För att en person ska kunna anses ha upprätthållit sin kompetens i manövrering av fartyg i isförhållanden ska personen påvisa att han eller hon under certifikatets giltighetstid har genomfört minst 25 lotsningar i en farled som under lotsningen haft en gällande assistansbegränsning på I C eller strängare. Dessa resor ska omfatta hamnmanövrering av fartyg i isförhållanden, samverkan med isbrytare samt lotsembarke- rings- och lotsdebarkerings-situationer med alternativa metoder. Om antalet lotsningar under certifikatets giltighetstid under de ovan beskrivna förhållandena är mindre än 25, ska lotsen i tillämpliga delar avlägga avsnittet om manövrering av fartyg i isförhållanden som avses i punkt 5 i elevperioden.

5) utbildning för examinator för PEC-inskolningsresor och relaterat ansvar, och

Under giltighetstiden för sitt första certifikat bekantar sig varje lots med målen för PEC-inskolningsresor enligt 43 § i lotsningslagen. En lots som avlägger detta avsnitt går tillsammans med en erfaren lots igenom farlederna i sitt område så att den erfarna lotsen ger anvisningar om vilka saker den som utför inskolningsresan ska lära sig om varje farled under PEC-inskolningsresan. Varje lots deltar i minst en PEC-inskolningsresa under detta avsnitt.

6) lotsningsbolagets räddningskurs.

Under certifikatets giltighetstid genomgår varje lots minst en av de räddningskurser som beskrivs i punkt 10 i elevperioden.

4.3 Godkännandeförfaranden för utbildningssystemet

Transport- och kommunikationsverket godkänner lotsningsbolagets utbildningssystem innan det tas i bruk och efter varje uppdatering. Godkännandet av utbildningssystemet gäller i tre år och kan förnyas på ansökan.

Utbildningssystemet godkänns om delområdena enligt lotsningslagen och denna föreskrift har beskrivits i detalj. Om utbildningssystemet inte uppfyller förutsättningarna i lotsningslagen och denna föreskrift, kan lotsningsbolaget åläggas att komplettera utbildningssystemet innan det godkänns. Det uppdaterade utbildningssystemet ska lämnas in för godkännande minst en (1) månad innan det upphör att gälla.

5 Lotsexamen

5.1 Den skriftliga delen av lotsexamen

5.1.1 Teoriprov

Genom teoriprovet säkerställs att den sökande har de färdigheter och teoretiska kunskaper som lotsningslagen förutsätter. Innehållet och frågorna i teoriprovet består av följande:

1. lotsningslag (561/2023),
2. lotsföreskrift,
3. farledsföreskrift,
4. PEC-föreskrift,
5. lag om fartygstrafikservice (623/2005),
6. den senaste versionen av publikationen Instruktioner för aktörerna inom vintersjöfarten,
7. begrepp relaterade till farleder,
8. lotsens uppgift och manövrering av fartyg, och
9. kommunikationssituationer i farleder.

Transport- och kommunikationsverket bestämmer frågorna i det skriftliga provet. Provet avläggs på webben. Den sökande väljer provets huvudsakliga språk och kontaktspråk (finska eller svenska) när han eller hon anmäler sig till provet. Själva provet består dock av frågor som kan vara slumpmässigt på både finska, svenska och engelska.

Om den sökandes teoriprov underkänns, kan teoriprovet avläggas på nytt tidigast två veckor efter att det underkända provet avlagts.

5.1.2 Prov i farledskännedom

Med hjälp av stödmaterial utarbetar den sökande en farledsspecifik lotsningsplan för varje farled i lotsningsområdet i takt med att han eller hon avlägger de övningsresor som ska utföras under elevperioden för lots.

Den farledsspecifika lotsningsplanen görs upp för farleden i dess båda riktningar. Planen ska upprättas på kartbilder på papper eller elektroniskt, så att den omfattar hela farleden och använder aktuellt kartmaterial.

Den farledsspecifika lotsningsplanen ska innehålla åtminstone följande:

1. rättvisande kurser,
2. planerade vändningar samt uppgifter som används för bestämning av vändpunkter, såsom radaravstånd och bäringar,
3. radaravstånd (passeravstånd, säkerhetsavstånd),
4. navigationshinder ("no-go areas"),
5. säkra ankarplatser,
6. korsande farleder och eventuell övrig trafik,
7. områden med fartygstrafikservice samt obligatoriska rapporteringssystem och -punkter, samt
8. beräkningar för djupmarginal.

Utöver ovanstående kan den farledsspecifika lotsningsplanen även innehålla andra viktiga uppgifter om farleden och hamnarna som den sökande anser att är nödvändiga.

Den farledsspecifika lotsningsplanen kan upprättas på finska, svenska eller engelska, men ortnamnen som används i navigeringen i farleden ska anges på finska eller svenska.

I provet i farledskännedom ska dessutom den sökandes kompetens i följande mätas:

1. mer detaljerade VTS-områdesspecifika anvisningar,
2. mer detaljerad farledsspecifik information,
3. mer detaljerad information om lotsning i hamnarna i farleden samt instruktionerna för dessa, och
4. Trafikledsverkets föreskrifter om trafiken i Saima kanal, om ansökan gäller Saima kanal.

I provet i farledskännedom presenterar den sökande lotsningsplanerna för examinatorn. Examinatorn förhör den sökande muntligt om lotsningsplanen och dess tillämpning i praktiska situationer. Dessutom utarbetar examinatorn skriftliga VTS-områdes- eller farledsspecifika frågor om ovan nämnda ämnen som mäts i provet i farledskännedom.

5.1.3 Bedömning av prov i farledskännedom samt godkännande eller underkännande och omtagning av prov

Den farledsspecifika lotsningsplanen godkänns när den sökande påvisar att han eller hon har utarbetat en plan som omfattar åtminstone det som fastställs i punkt 5.1.2 för hela farledsområdet med beaktande av fartyg som normalt trafikerar lotsningsområdet och deras särdrag samt kan förklara lotsningsplanen för examinatorn när han eller hon ställer preciserande frågor. Examinatorn kan precisera sina frågor tills han eller hon är säker på att den sökande kan besvara dem på en tillräcklig nivå.

Om den farledsspecifika lotsningsplanen underkänns ska de saknade delarna kompletteras på ett godtagbart sätt före lotsexamens praktiska del. På samma sätt, om den sökande inte klarar av en del som består av skriftliga frågor, ska han eller ta om sin prestation. Provet i farledskännedom kan tas om tidigast två veckor efter det att prestationen underkänts.

Det är möjligt att hos Transport- och kommunikationsverket söka ändring i beslut om examen som fattats av lotsexamens examinator.

5.2 Den praktiska delen av lotsexamen

5.2.1 Kompetenskrav

I den praktiska delen av lotsexamen ska den sökande visa att han eller hon behärskar följande delområden som hänför sig till fartyget och farleden:

1. fartygets manövrerbarhet med låg fart,
2. hantering av fartyget i varierande väderleksförhållanden i farleden,
3. fartygets manövrerbarhet vid minskning och ökning av fart,
4. den hydrodynamiska effekten på fartyget i trånga och grunda delar av farleden,
5. farledens strömningsförhållanden och vattenstånd samt deras hydrodynamiska effekt på fartyget,
6. olika väderleksförhållandens inverkan,
7. olika siktförhållandens inverkan,

8. typisk annan trafik i farleden, hamnen och dess närhet samt hänsyn till och kontakt med den,
9. kontakt med VTS-centralen före, under och efter lotsningen,
10. krävande trafiksituationer och störningar i systemen för säkert framförande av fartyget, och
11. utnyttjande av lotsningsplanen.

Dessutom ska den sökande påvisa att han eller hon behärskar smidig kommunikation under lotsningen med annan navigationspersonal på fartygets kommandobrygga. Syftet med smidig kommunikation är att alla som deltar i fartygets farledsnavigering ska vara medvetna om läget.

5.2.2 Examenskörning

Examenskörningarna ombord på ett fartyg ska avläggas före provet som avläggs i en fartygssimulator. Examenskörningarna ombord på ett fartyg ska avläggas med minst två olika fartygstyper och specifikt per lotsningsområde i ändamålsenliga farleder, som finns förtecknade i bilaga 3 till denna föreskrift.

Examenskörningen avläggs ombord på ett fartyg och examinatoren är godkänd för lots-examina av Transport- och kommunikationsverket. Vid examenskörningen ska den sökandes förmåga att på ett säkert sätt manövrera och navigera fartyget i den farled som ansökan gäller mätas. Vid examenskörningen ska den sökande manövrera i den farled som ansökan gäller i sin helhet i en riktning på ett fartyg som har lotsplikt. Examenskörningen är den sökandes personliga prestation, det vill säga den kan avläggas endast av en person åt gången. Före prestationen ska examinatoren fastställa den sökandes identitet.

Före examenskörningen ska examinatoren, fartygets befälhavare och den som avlägger lotsexamen samt personen som ansvarar för lotsningskompetensen under examenskörningen gå igenom examenskörningstillfället och bedömningsgrunderna. Det är examinatorns uppgift att tillsammans med fartygets befälhavare bedöma om fartyget och förhållandena är sådana att examenskörningen kan avläggas på ett säkert sätt. Examenskörningen kan inte avläggas i sådana isförhållanden som avsevärt begränsar fartygets navigering i farleden.

Om fartygsbefälhavaren enligt anteckningarna i PEC-certifikatet inte har befrielse för farleden i fråga, ska det under examenskörningen på kommandobryggan finnas en erfaren lots som under examenskörningen ansvarar för lotsningskompetensen och som har ett lotsningscertifikat för farleden i fråga, eller en befälsmedlem som enligt anteckningarna i PEC-certifikatet har befriats från lotsplikt i farleden i fråga.

En förutsättning för godkännande av examenskörningen är att den sökande kan påvisa det som räknas upp i punkt 5.2.1 ovan. Examenskörningen och fartygssimulatorprovet bedöms som en helhet, på så sätt att de delområden som räknats upp i punkt 5.2.1 och som inte mäts i examenskörningen mäts i fartygssimulatorprovet. Om kompetensen inom något delområde blir oklart för examinatoren under examenskörningen, kan även detta kompletteras med ett fartygssimulatorprov. Vid bedömningen av den praktiska delen av lotsexamen används bedömningsblanketten för lotsexamen enligt bilagan till denna föreskrift (bilaga 2).

Examenskörningens prestation kan inte godkännas om

1. farledsnavigeringsprestationen för den som avlägger examenskörningen avbryts av tekniska skäl eller avbryts med tanke på säkerheten av befälhavaren, av den lots som ansvarar för lotsningskompetensen, av en person som innehar ett PEC-certifikat eller av examinatorn,
2. fartyget helt eller delvis driver utanför farledsområdet utan grundad anledning,
3. konventionen om de internationella reglerna till förhindrande av sammanstötning till sjöss (FördrS 30/1977), VTS-områdets trafikregler eller annan reglering som gäller farleden i fråga överträds, eller
4. bedömningen av ett delområde i bedömningsblanketten innehåller två eller flera uppgifter om ett potentiellt tillbud.

5.2.3 Proov som avläggs i fartygssimulator

Provet som avläggs i fartygssimulator ska bestå av övningar som mäter färdigheterna för framförelse av fartyget i farleder, krävande ställen i den farled eller de farleder som söks samt övningar som mäter hanteringen av special- och störningssituationer. Det mer detaljerade innehållet i fartygssimulatorprovet utarbetas av examinatorn utifrån de helheter som bedömts i examenskörningen så att alla delområden på bedömningsblanketten blir mätta på ett uttömmande sätt. Före prestationen ska examinatorn fastställa den sökandes identitet.

I fartygssimulatorprovet ska den sökandes förmåga att manövrera olika typer av fartyg mätas under exceptionella förhållanden och vid störningssituationer. Den del som avläggs i en fartygssimulator ska omfatta manövrering av minst tre olika fartyg på ändamålsenliga farleder specifikt för varje lotsningsområde. Fartygssimulatorprovet ska omfatta prestationer från de farleder inom lotsningsområdet för vilka den sökande inte har avlagt examenskörningar ombord på fartyg. I fartygssimulatorprovet ska även de delområden mätas som inte har mätts i examenskörningarna ombord på fartyg. Fartygssimulatorprovet ska kontrollera den sökandes förmåga att navigera optiskt och med hjälp av radar.

Provet som utförs i en fartygssimulator startar med ett inledande samtal, där examinatorn förklarar innehållet i, målen och kriterierna för bedömning av provet för den sökande. Innan provet avläggs introducerar examinatorn och den sakkunniga som övervakar användningen av simulatören den sökande i användningen av simulatorutrustningen, och den sökande ges möjlighet att bli förtrogen med simulatören. Examinatorn för fartygssimulatorprovet är en person som godkänts av Transport- och kommunikationsverket. Dessutom ska det finnas en sakkunnig på plats som övervakar användningen av simulatören och som i simulatorövningarna fungerar som part i kommunikationen utanför fartyget. Den som avlägger examen kan vid behov kortvarigt använda examinatorn som en del av kommandobryggans personal.

Bedömningen av fartygssimulatorprovet baserar sig på kompletteringen av den bedömningsblankett som använts vid examenskörningen för den del bedömningen inte har kunnat genomföras vid examenskörningen. Provet i fartygssimulator kan inte godkännas om

5. fartyget helt eller delvis driver utanför farledsområdet utan grundad anledning,
6. konventionen om de internationella reglerna till förhindrande av sammanstötning till sjöss eller VTS-områdets trafikregler eller annan reglering som gäller farleden i fråga överträds, eller
7. bedömningen av ett delområde i bedömningsblanketten innehåller två eller flera uppgifter om ett potentiellt tillbud.

Efter provet håller examinatorn ett avslutande samtal med den sökande, där de går igenom provet och hur målen uppfyllts. Den som avlägger examen ges möjlighet att ge respons på lotsexamen.

5.2.4 Godkännande och underkännande av den praktiska delen

Ett godkänt avläggande av den praktiska delen av lotsexamen påvisas på bedömningsblanketten för den praktiska delen som har undertecknats av examinatorn och där det konstateras att den sökande med godkänt resultat har avlagt den praktiska delen av lotsexamen som avses i 37 § i lotsningslagen. Om den sökandes praktiska del underkänns, ska han eller hon avlägga hela den praktiska delen på nytt, det vill säga examenskörningen och fartygssimulatorprovet. Prestationen kan tas om tidigast två veckor efter den underkända praktiska delen av fartygssimulatorprovet. Inverkan av en underkänd omtagen prestation gäller enligt 37 § 5 mom. i lotsningslagen.

Den sökande ska bifoga en kopia av bedömningsblanketten till ansökan om lotsningscertifikat som lämnas in till Transport- och kommunikationsverket.

Det är möjligt att hos Transport- och kommunikationsverket söka ändring i beslut om examen som fattats av lotsexamens examinator.

6 Lotsningscertifikat

6.1 Ansökan om det första lotsningscertifikatet

Lotsningscertifikatet är område-specifikt. Vid behov kan dock flera områden antecknas i beslutet om lotsningscertifikat. Lotsningscertifikatet söks hos Transport- och kommunikationsverket med ansökningsblanketten för lotsningscertifikat (bilaga 1) som finns som bilaga till föreskriften. Till ansökan ska den sökande bifoga de uppgifter som han eller hon inte tidigare har lämnat till Transport- och kommunikationsverket och utifrån vilka kan konstateras huruvida den sökande uppfyller villkoren för beviljande av lotsningscertifikat enligt 31 § 1 mom. i lotsningslagen.

6.2 Att lägga till områden i lotsningscertifikat

Om en lots lägger till ett nytt område i ett giltigt lotsningscertifikat, ska han eller hon avlägga punkterna 2 och 3 i den elevperiod som beskrivs i kapitel 4.1 i sin helhet, punkterna 4 och 7 i tillämpliga delar samt punkt 8, om denna inte har avlagts och fartyg som under normala förhållanden ledsagas till eller från hamnen trafikerar det område som ska läggas till.

Vid tillägg av ett nytt område i ett giltigt certifikat fortsätter certifikatet att gälla i enlighet med det ursprungliga certifikatets giltighetstid. Om den sökande vid tillägg av ett område emellertid påvisar att förutsättningarna för förnyande av områden som redan finns i certifikatet uppfylls enligt 38 § i lotsningslagen, kan certifikatet beviljas för fem år från det datum då det nya området läggs till i certifikatet.

6.3 Förnyelse av lotsningscertifikat

Lotsningscertifikat kan förnyas i fråga om alla de områden i certifikatet för vilka förutsättningarna för förnyande enligt 38 § i lotsningslagen uppfylls. Om förutsättningarna för förnyande inte uppfylls i fråga om något av de områden som ingår i certifikatet, antecknas det inte på certifikatet som förnyas.

7 Ikraftträdande

Denna föreskrift träder i kraft den 1 september 2023.

Beslutsfattare

Föredragande